

Jaarstukken 2022

Jaarverslag en -rekening

Colofon

De Rekenkamer Oost-Nederland is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Gelderland en Overijssel.

De bestuursleden van de Rekenkamer zijn: de heer drs. M.M.S. Mekel (voorzitter), de heer ir. T.J.A. Gies (plv. voorzitter) en mevrouw drs. S.C. van der Haagen. De secretaris-directeur is mevrouw drs. S.W. Mathijssen RO.

Rekenkamer Oost-Nederland
Achter de Muren Zandpoort 6
7411 GE Deventer

0570 - 66 58 00

info@rekenkameroost.nl

www.rekenkameroost.nl

@RekenkamerOost

Jaarstukken 2022

Jaarverslag en -rekening

Deventer, maart 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Indeling jaarstukken	5
2	Onderzoek en activiteiten	6
2.1	Onderzoeken Gelderland	6
2.2	Onderzoeken Overijssel	10
2.3	Implementatie aanbevelingen 'oude' onderzoeken	14
2.4	Overige activiteiten	17
3	BBV-paragrafen	21
3.1	Weerstandsvermogen	21
3.2	Financiering	21
3.3	Bedrijfsvoering	22
4	Jaarrekening	24
4.1	Baten en lasten	24
4.3	Balans	27
4.4	Resultaat bestemming	28
5	Grondslagen voor waardering resultaat bepaling	29
6	Verklaring accountant	32

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Provinciale Staten van Overijssel en Gelderland hebben in 2005 de Rekenkamer Oost-Nederland ingesteld. De provincies hebben een gemeenschappelijke regeling met elkaar gesloten en in de loop der tijd geactualiseerd.

De missie van de Rekenkamer

Het versterken van het bestuurlijk functioneren van de provincies Gelderland en Overijssel en de daarmee verbonden organen is onze missie. Dit willen wij bereiken door - met onderzoek - een bijdrage te leveren aan:

- de controlerende en kaderstellende verantwoordelijkheden van PS;
- het lerend vermogen van de provincies;
- de publieke verantwoording (vertrouwen en transparantie).

Vanuit dit perspectief richt de Rekenkamer zich zowel op doelmatigheid (efficiency), doeltreffendheid (effectiviteit), als rechtmatigheid¹ van het bestuurlijk presteren en functioneren van de provincies. We richten ons niet alleen op ex post onderzoek aan het eind van het beleidsproces, maar op al die momenten in het beleidsproces, waar onderzoek effectief kan zijn.

1.2 Indeling jaarstukken

De jaarstukken zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bevat de verantwoording over onderzoek/activiteiten en de paragrafen met de beheersmatige aspecten. In de jaarrekening worden de baten/lasten, balans en de grondslagen toegelicht.

¹ Controle van de Jaarrekening van de provincies is uitdrukkelijk geen taak van de Rekenkamer maar van de accountant.

2 Onderzoek en activiteiten

In dit hoofdstuk gaan we allereerst in op onze kernactiviteit: het doen van onderzoek. Vervolgens geven we inzicht in de doorwerking van onderzoeken die in eerdere jaren zijn gepubliceerd en de overige activiteiten die van belang zijn voor een goede invulling van de rekenkamerfunctie.

2.1 Onderzoeken Gelderland

6

Jaarstukken 2022

Feb. 2022		Leegstand winkels en kantoren			
Hoofdconclusie		De provincie Gelderland wil gebieden mooier, leefbaarder en economischer aantrekkelijker maken door leegstand op beeldbepalende plekken te voorkomen en weg te nemen. De provincie zette de afgelopen jaren actief in op leegstand, via het wettelijk instrumentarium en het programma SteenGoed Benutten. Die inzet is niet (per se) gericht op de minst vitale gebieden. PS zijn uitgebreid geïnformeerd, alleen de koppeling met de prestatie (indicatoren) wordt niet gelegd en is voor Ontwikkelings- en Herstructureringsmaatschappij Gelderland (OHG) niet eenduidig. Dit maakt de controlerende taak van PS lastiger. Tot slot komt er veel op de winkel- en kantorensector af waardoor het van belang is dat GS en PS in gesprek gaan over de toekomstige rol bij leegstand.			
Overig		Aanvullend op ons onderzoek en met een blik op de toekomst heeft een expert een review uitgevoerd. Van de uitkomsten van ons onderzoek en de expert review is een korte videopresentatie gemaakt. Begin 2023 is door PS een rondetafel georganiseerd over leegstand waar de Rekenkamer inbreng heeft geleverd.			
PS-besluit		PS namen in april 2022 het besluit om de zeven aanbevelingen, waarvan één geamendeerd (een onderdeel van een aanbeveling werd geschrapt), over te nemen.			
Capaciteit		200 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.			

 Follow-up grondwaterbescherming 	
Hoofdconclusie 	<p>In dit follow-up onderzoek keken we naar de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek 'Drinkwaterbronnen grondig beschermd?' uit 2019.</p> <p>PS en GS hebben in beide provincies geen invulling gegeven aan de aanbeveling om onderling het gesprek te voeren ter voorbereiding op de toekomstige kaders voor grondwaterbescherming voor drinkwaterbronnen en al dan niet te kiezen voor een aanpak via maatwerkregels. GS hebben die gelegenheid niet geboden, PS hebben de gelegenheid niet gecreëerd. Omdat de kwaliteit van het drinkwater van de toekomst afhankelijk is van besluitvorming vandaag en er - ook nu al - reden tot zorg is, is dit een gemiste kans. De overige aanbevelingen zijn grotendeels opgepakt, wel is het bewaken van de voortgang van de uit de aanbevelingen voortgekomen acties een aandachtspunt.</p>
PS-besluit	PS namen in april 2022 het besluit om de aanbevelingen over te nemen.
Capaciteit	78 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

 Vorkantsturing ruimtelijke plannen 	
Hoofdconclusie 	<p>Het proces van vorkantsturing verloopt in grote lijnen naar tevredenheid van zowel provincies als gemeenten. Er is veel contact met gemeenten en de werkwijze van de provincie wordt meer ervaren als samenwerking dan als sturing. De effectiviteit van vorkantsturing is echter niet vast te stellen.</p> <p>De weging van de verschillende belangen wordt door provincie en gemeenten ervaren als een zoektocht waarbij interpretatie van de kaders een belangrijke rol speelt.</p> <p>Daarnaast geven we ook een beschouwing over de rol van PS met daarin knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen.</p>
PS-besluit	PS namen in juli 2022 het besluit om de aanbevelingen over te nemen.
Capaciteit	771 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.
Inhuur expertise	Er is in 2022 voor € 3.471,- onderzoekscapaciteit ingehuurd voor Gelderland. Dit ter versterking van het eigen team.

Wob-verzoeken

Hoofdconclusie

De informatie op de website van de provincie is behulpzaam voor diegenen die overwegen een Wob-verzoek in te dienen en het indienen kan op verschillende manieren. De Wob-afdeling van de provincie behandelt gemiddeld 65 Wob-verzoeken per jaar. Het zijn vooral burgers en belangenorganisaties die een Wob-verzoek indienen. Veel Wob-verzoeken worden geheel of gedeeltelijk ingewilligd.

De provincie behandelt de Wob-verzoeken grotendeels naar behoren en gebruikt hier een duidelijke procesbeschrijving en werkinstructie voor. Tegelijkertijd is de werkinstructie niet helemaal volledig en wordt bij meer dan de helft van de Wob-verzoeken te laat beslist.

Tot slot zijn er al stappen gezet om te voldoen aan de Woo, maar zijn er nog meer stappen nodig.

PS-besluit

PS namen in september 2022 het [besluit](#) om de aanbevelingen over te nemen.

Capaciteit

235 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Inhuur expertise

Dit onderzoek is deels door een externe partij uitgevoerd. De kosten per provincie zijn € 5.451,- voor 2022.

Verdroging en grondwateronttrekkingen

Hoofdconclusie

Provincies hebben bij vergunningaanvragen voor onttrekkingen voor drinkwater en industrie een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de belangen voor de onttrekker en die van de omgeving. Wel zien we dat de archivering niet op orde is en dat in Overijssel een deel van de vergunningen voor laagwaardig gebruik wordt ingezet.

Veel vergunningen zijn al tientallen jaren geleden verstrekt en moeten dan ook beschouwd worden tegen die achtergrond. Inmiddels blijkt dat - naast andere factoren zoals ontwatering en verdamping - ook onttrekkingen bijdragen aan verdroging. En door het vaker optreden van droogte verandert de situatie in ons voorheen altijd zo waterrijke land. Met de kennis van nu is het tijd voor een herijking van de uitgangspunten en werkwijze rond vergunningverlening, toezicht en handhaving bij onttrekkingen.

Als elke druppel telt, dan:

- Is een wijziging in de beoordeling van de effecten van onttrekkingen nodig;
- Moeten meetgegevens benut worden in relatie tot verleende vergunningen;
- Moet toezicht en handhaving meer prioriteit krijgen en
- Moeten provincies meer inzetten op een completer zicht op onttrekkingen onder bevoegd gezag van de waterschappen.

PS-besluit

PS namen in december 2022 het [besluit](#) om de aanbevelingen over te nemen.

Capaciteit

1.567 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

 Effectiviteit fondsen 	
Hoofdconclusie 	<p>Het beeld over het maatschappelijk doelbereik met de fondsen MKG en Topfonds/IEG is positief, maar niet compleet. Dit komt doordat niet alle doelen concreet zijn gemaakt. Ook is een positief beeld te geven van de financiële verwachtingen bij de fondsen, ondanks dat verwachtingen over aantal businesscases en te ondersteunen bedrijven niet uitkwamen.</p> <p>Het is echter wel een tussentijds beeld; tien jaar na de start van een fonds blijkt het (nog) te vroeg om een eindbeeld te geven van de effectiviteit van de fondsen. Dit is grotendeels inherent aan het instrument. Ook speelt mee dat einddata voor doelen - mede als gevolg van aanvullende middelen - in de toekomst liggen.</p> <p>Omdat het gaat om een relatief nieuw en financieel omvangrijk instrument en er meerdere bestuursperioden gemoeid zijn voordat er zicht is op het eindbeeld, is het van belang dat PS hun controlerende rol (ook tussentijds) goed kunnen invullen. De informatievoorziening door GS aan PS over de fondsen maken de invulling van de controlerende rol door PS niet goed mogelijk.</p>
PS-besluit	PS hebben nog geen besluit genomen.
Capaciteit	1.857 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.
Inhuur expertise	Voor dit onderzoek zijn infographics gemaakt door een extern bureau, de kosten daarvan zijn voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk € 3.485,-.

 Stimuleren fietsvervoer 	
Hoofdconclusie 	<p>In haar Omgevingsvisie noemt Gelderland 35% fietsverplaatsingen in 2030 als doel. Hoewel de provincie op verschillende manieren het fietsen stimuleert is er over de jaren geen sprake geweest van een samenhangende en gerichte inzet om dit doel te bereiken. Ondanks de herhaalde aandacht die PS voor fietsstimulering en het realiseren van de doelstelling vragen. De provincie heeft de afgelopen jaren wel resultaat geboekt met haar bijdrage aan het aanleggen van diverse hoogwaardige fietsroutes. Ook hierbij is echter op enkele punten zichtbaar dat de aanpak onvoldoende is uitgewerkt. Al met al is de doelstelling nog niet in zicht, hoewel daarbij zowel factoren waar de provincie geen invloed op heeft als de formulering van de doelstelling door de provincie meespelen.</p>
PS-besluit	PS hebben nog geen besluit genomen.
Capaciteit	1.134 uur in 2022 voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.
Inhuur expertise	Om het capaciteitstekort binnen het eigen team op te vangen is er in 2022 voor € 42.394,- onderzoekscapaciteit ingehuurd voor zowel Gelderland als Overijssel.

Ondersteuning volksvertegenwoordiging

<i>Omschrijving</i>	De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies organiseert jaarlijks een DoeMee-onderzoek voor haar leden. In 2022 was het thema ondersteuning van volksvertegenwoordigers. Hier hebben we aan deelgenomen. De uitkomsten worden na de verkiezingen openbaar gemaakt.
<i>PS-besluit</i>	Niet van toepassing (onderzoek is nog niet gepubliceerd).
<i>Capaciteit</i>	39 uur voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2022.
<i>Inhuur expertise</i>	Dit onderzoek is grotendeels door een externe partij uitgevoerd. De kosten per provincie zijn € 300,- voor 2022.

Er is één onderwerp uit ons onderzoeksprogramma 2022 dat we niet meer gaan onderzoeken en dat betreft de rol van de provincie bij het bewaken van de kwaliteit van het lokale bestuur. Hier liggen meerdere redenen aan ten grondslag. Allereerst waren we een deel van het jaar qua bemensing niet op volle sterkte. Ten tweede zijn de uitkomsten van het onderzoek naar interbestuurlijk toezicht (geprogrammeerd in 2023) een belangrijke pijler onder het bewaken van de kwaliteit van het lokale bestuur.

2.2 Onderzoeken Overijssel

10

Jaarstukken 2022

Leegstand winkels en kantoren

Hoofdconclusie

De provincie Overijssel wil leegstand van winkels en kantoren tegen gaan waar dit raakt aan belangen van de provincie, te weten toekomstbestendige werklocaties en vitale binnensteden. De provincie zette de afgelopen jaren actief in op leegstand, via het wettelijk instrumentarium en programma's. Uit de inzet in binnensteden blijkt dat deze niet per se gericht is op de minst vitale centra. Over het grootste deel van de inzet worden PS voldoende geïnformeerd. De informatie die PS ontvangen over de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) is zeer summier wat de controlerende taak van PS lastiger maakt. Tot slot komt er veel op de winkel- en kantorensector af waardoor het van belang is dat GS en PS in gesprek gaan over de toekomstige rol bij leegstand.

Overig

Aanvullend op ons onderzoek en met een blik op de toekomst heeft een expert een review uitgevoerd. Van de uitkomsten van ons onderzoek en de expert review is een korte videopresentatie gemaakt.

PS-besluit

PS namen in mei 2022 het [besluit](#) om de aanbevelingen over te nemen.

Capaciteit

200 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.

 Follow-up grondwaterbescherming 	
Hoofdconclusie 	<p>In dit follow-up onderzoek keken we naar de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek 'Drinkwaterbronnen grondig beschermd?' uit 2019.</p> <p>PS en GS hebben in beide provincies geen invulling gegeven aan de aanbeveling om onderling het gesprek te voeren ter voorbereiding op de toekomstige kaders voor grondwaterbescherming voor drinkwaterbronnen en al dan niet te kiezen voor een aanpak via maatwerkregels. GS hebben die gelegenheid niet geboden, PS hebben de gelegenheid niet gecreëerd. Omdat de kwaliteit van het drinkwater van de toekomst afhankelijk is van besluitvorming vandaag en er - ook nu al - reden tot zorg is, is dit een gemiste kans. De overige aanbevelingen zijn grotendeels opgepakt, wel is het bewaken van de voortgang van de uit de aanbevelingen voortgekomen acties een aandachtspunt.</p>
PS-besluit	PS namen in november 2022 het besluit om de aanbevelingen over te nemen.
Capaciteit	78 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.

 Voorkantsturing ruimtelijke plannen 	
Hoofdconclusie 	<p>Het proces van voorkantsturing verloopt in grote lijnen naar tevredenheid van zowel provincies als gemeenten. Er is veel contact met gemeenten en de werkwijze van de provincie wordt meer ervaren als samenwerking dan als sturing. De effectiviteit van voorkantsturing is echter niet vast te stellen.</p> <p>De weging van de verschillende belangen wordt door provincie en gemeenten ervaren als een zoektocht waarbij interpretatie van de kaders een belangrijke rol speelt.</p> <p>Daarnaast geven we ook een beschouwing over de rol van PS met daarin knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen.</p>
PS-besluit	PS namen in september 2022 het besluit om de aanbevelingen over te nemen.
Capaciteit	771 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.
Inhuur expertise	Er is voor € 3.471,- onderzoekscapaciteit ingehuurd voor Overijssel. Dit ter versterking van het eigen team.

 Wob-verzoeken 	
Hoofdconclusie 	<p>Het doel van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is om - met het oog op een goede en democratische bestuursvoering - regels te stellen over openheid en openbaarheid van bestuur. De provincie ontvangt gemiddeld 49 Wob-verzoeken per jaar. Het zijn vooral burgers die een Wob-verzoek indienen. Veel Wob-verzoeken worden geheel ingewilligd of gedeeltelijk afgewezen.</p> <p>De provincie behandelt de Wob-verzoeken over het algemeen naar behoren en gebruikt hier een duidelijke handreiking voor. Tegelijkertijd is de handreiking niet helemaal volledig en is het niet bekend in hoeveel gevallen er tijdig een besluit genomen wordt.</p> <p>Tot slot zijn er al stappen gezet om te voldoen aan de Woo maar zijn er nog meer stappen nodig.</p>
PS-besluit	PS namen in november 2022 het besluit om de aanbevelingen over te nemen.
Capaciteit	235 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.
Inhuur expertise	Dit onderzoek is deels door een externe partij uitgevoerd. De kosten per provincie zijn € 5.451,- voor 2022.

 Verdroging en grondwateronttrekkingen 	
Hoofdconclusie 	<p>Provincies hebben bij vergunningaanvragen voor onttrekkingen voor drinkwater en industrie een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de belangen voor de onttrekker en die van de omgeving. Wel zien we dat de archivering niet op orde is en dat in Overijssel een deel van de vergunningen voor laagwaardig gebruik wordt ingezet.</p> <p>Veel vergunningen zijn al tientallen jaren geleden verstrekt en moeten dan ook beschouwd worden tegen die achtergrond. Inmiddels blijkt dat - naast andere factoren zoals ontwatering en verdamping - ook onttrekkingen bijdragen aan verdroging. En door het vaker optreden van droogte verandert de situatie in ons voorheen altijd zo waterrijke land. Met de kennis van nu is het tijd voor een herijking van de uitgangspunten en werkwijze rond vergunningverlening, toezicht en handhaving bij onttrekkingen.</p> <p>Als elke druppel telt, dan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is een wijziging in de beoordeling van de effecten van onttrekkingen nodig; • Moeten meetgegevens benut worden in relatie tot verleende vergunningen; • Moet toezicht en handhaving meer prioriteit krijgen en • Moeten provincies meer inzetten op een completer zicht op onttrekkingen onder bevoegd gezag van de waterschappen.
PS-besluit	PS namen januari 2023 het besluit om de aanbevelingen over te nemen.
Capaciteit	1.567 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.

 Effectiviteit fondsen 	
Hoofdconclusie 	<p>Het beeld over het maatschappelijke doelbereik van het Energiefonds en Innovatiefonds is redelijk positief, maar niet compleet. Dit komt doordat niet alle doelen concreet zijn gemaakt. Daarbij laten de (veelal financiële) verwachtingen die moeten leiden tot maatschappelijk doelbereik, een wisselend beeld zien. Bij een (destijds) nieuw instrument en met veranderingen gedurende de looptijd is dat ook niet verwonderlijk. Het is echter wel een tussentijds beeld; tien jaar na de start van een fonds blijkt het (nog) te vroeg voor een eindbeeld. Dit is grotendeels inherent aan het instrument. Ook speelt mee dat einddata voor doelen in de toekomst liggen of niet zijn vastgelegd. Omdat het gaat om een relatief nieuw en financieel omvangrijk instrument en er meerdere bestuursperioden gemoeid zijn voordat er zicht is op het eindbeeld, is het van belang dat PS hun controlerende rol (ook tussentijds) goed kunnen invullen. De afgelopen jaren is de informatievoorziening aan PS al sterk verbeterd.</p>
PS-besluit	PS hebben nog geen besluit genomen.
Capaciteit	1.857 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.
Inhuur expertise	Voor dit onderzoek zijn infographics gemaakt door een extern bureau, de kosten daarvan zijn voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk € 3.485,-.

 Stimuleren fietsvervoer 	
Hoofdconclusie 	<p>Een belangrijke manier voor de provincie Overijssel om fietsen te stimuleren is door het (helpen) verbeteren van infrastructuur. Hiervoor hanteert zij een gestructureerde aanpak en zijn een aantal routes (vaak gedeeltelijk) gerealiseerd. Het aantal fietsers dat gebruik maakt van deze routes neemt toe. Ook via de gedragsaanpak lukt het de provincie om mensen op de fiets te krijgen. Op totaalniveau is er echter (nog) geen toename van het fietsgebruik zichtbaar. Daar komt bij dat de doelstelling van de provincie, 'groei van het aantal fietsverplaatsingen van 20 - 30%', niet duidelijk is. Daardoor is op de langere termijn ook moeilijk vast te stellen is of ze haar doelen voor het fietsgebruik behaalt.</p>
PS-besluit	PS hebben nog geen besluit genomen.
Capaciteit	1.134 uur in 2022 voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk.
Inhuur expertise	Om het capaciteitstekort binnen het eigen team op te vangen is er in 2022 voor € 42.394,- onderzoekscapaciteit ingehuurd voor zowel Overijssel als Gelderland.

Ondersteuning volksvertegenwoordiging

<i>Omschrijving</i>	De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies organiseert jaarlijks een DoeMee-onderzoek voor haar leden. In 2022 was het thema ondersteuning van volksvertegenwoordigers. Hier hebben we aan deelgenomen. De uitkomsten worden na de verkiezingen openbaar.
<i>PS-besluit</i>	Niet van toepassing (onderzoek is nog niet gepubliceerd).
<i>Capaciteit</i>	39 uur voor Overijssel en Gelderland gezamenlijk in 2022.
<i>Inhuur expertise</i>	Dit onderzoek is grotendeels door een externe partij uitgevoerd. De kosten per provincie zijn € 300,- in 2022.

Er is één onderwerp uit ons onderzoeksprogramma 2022 dat we niet meer gaan onderzoeken en dat betreft de rol van de provincie bij het bewaken van de kwaliteit van het lokale bestuur. Hier liggen meerdere redenen aan ten grondslag. Allereerst waren we een deel van het jaar qua bemensing niet op volle sterkte. Ten tweede zijn de uitkomsten van het onderzoek naar interbestuurlijk toezicht een belangrijke pijler onder het bewaken van de kwaliteit van het lokale bestuur. Dit is alleen geprogrammeerd voor Gelderland omdat we op basis van eerste scan de meerwaarde voor Gelderland groter lijkt.

2.3 Implementatie aanbevelingen 'oude' onderzoeken

Onderzoek houdt niet op als het gepubliceerd en door PS behandeld is. De implementatie van aanbevelingen kost tijd. De doorwerking van rekenkameronderzoek is pas op langere termijn zichtbaar. Het is voor ons ondoenlijk om de doorwerking van al onze onderzoeken te volgen. Om ervoor te zorgen dat PS zicht kunnen houden op de stand van zaken, staat in onze rapporten de standaard aanbeveling om GS te verzoeken een jaar na dato terug te koppelen hoe het staat met de implementatie van de aanbevelingen. In tabel 1 en 2 staat per provincie wat we hiervan terug gevonden hebben.

Tabel 1: Terugkoppeling GS Gelderland over implementatie van aanbevelingen

Onderzoek	PS-besluit	Terugkoppeling GS implementatie	Binnen termijn
 <p>Warmtenetten</p>	Alle zeven aanbevelingen overgenomen (besluit , januari 2021).	In een (bijlage bij een) Statenbrief over het Gelders Warmte Infra bedrijf (dec. 2021) in algemene zin aangegeven dat de aanbevelingen betrokken zijn geweest in het haalbaarheidsonderzoek en dat dit m.n. effect heeft gehad op de organisatie- en juridische vraagstukken. Precieze opvolging per aanbeveling was niet duidelijk. In het provinciale jaarverslag 2021 stond een bijlage met informatie over de voortgang van aanbevelingen uit onze onderzoeken, waaronder - per aanbeveling - over het onderzoek naar warmtenetten (april 2022).	Ja
 <p>Circulaire economie</p>	De twee aanbevelingen die aan PS waren gericht, zijn overgenomen (besluit , december 2020). GS hebben de aanbeveling over de terugkoppeling overgenomen.	In het provinciale jaarverslag 2021 stond een bijlage met informatie over de voortgang van aanbevelingen uit rekenkameronderzoeken waaronder over het onderzoek naar circulaire economie (april 2022).	Nee*
 <p>Draagvlak hernieuwbare energie</p>	De zes aanbevelingen, waarvan één geamendeerd, overgenomen (besluit , maart 2021).	In het provinciale jaarverslag 2021 stond een bijlage met informatie over de voortgang van aanbevelingen uit rekenkameronderzoeken waaronder over het onderzoek naar draagvlak (april 2022).	Nee*
 <p>Leegstand</p>	De zeven aanbevelingen, waarvan één geamendeerd, overgenomen (besluit , februari 2022).	Brief GS met terugkoppeling over de implementatie van de aanbevelingen (december 2022).	Ja
 <p>Voorkantsturing ruimtelijke plannen</p>	De aanbevelingen zijn overgenomen (besluit , juli 2022).	In de mededelingenbrief van 4 oktober 2022 en de mededelingenbrief van 24 januari 2023 gingen GS in op één van de aanbevelingen. Over de andere aanbeveling heeft nog geen terugkoppeling plaatsgevonden. De termijn is nog niet verstreken.	N.v.t.

* Terugkoppeling niet binnen termijn van een jaar zoals in de PS besluiten staat maar wel conform de reactie van GS dat de terugkoppeling in volgende provinciale jaarverslag wordt gegeven.

GS Gelderland hebben in 2020 besloten de terugmelding via de provinciale jaarstukken te laten lopen. Het jaarverslag 2022 van de provincie is nog niet openbaar bij de publicatie van ons jaarverslag. Gelderland voldoet hiermee al aan de recente wijziging

van de Provinciewet² waarin GS verplicht worden om jaarlijks aan te geven hoe aan de aanbevelingen uit rekenkameronderzoeken opvolging is gegeven. Dit vanuit de gedachte dat PS hierdoor hun kader stellende en controlerende rol beter kunnen uitoefenen.

Tabel 2: Terugkoppeling GS Overijssel over implementatie van aanbevelingen

Onderzoek	PS-besluit	Terugkoppeling GS implementatie	Binnen termijn
Natuurcompensatie 	Zeven aanbevelingen zijn overgenomen (besluit , april 2020) en 2 aanbevelingen zijn via een amendement in aangepaste vorm overgenomen.	Nog geen terugkoppeling.	Nee
Draagvlak hernieuwbare energie 	Alle zes de aanbevelingen overgenomen (besluit , januari 2021).	Brief GS met terugkoppeling over implementatie aanbevelingen (maart 2022).	Nee
Circulaire economie 	Alle acht aanbevelingen overgenomen (besluit , maart 2021).	Brief GS met terugkoppeling over implementatie aanbevelingen (mei 2022).	Nee
Landschapsbeheer 	Alle vijf aanbevelingen overgenomen (besluit , november 2021).	Nog geen terugkoppeling.	Nee
Kanaal Almelo de Haandrik 	Besluit PS om GS te verzoeken uitvoering te geven aan de negen actiepunten die uit de lessen uit het onderzoek voortkwamen (besluit , december 2021).	In een brief over de werkwijze van en toezicht op grote infra-structurele projecten stellen GS aan de lessen inmiddels in de praktijk toe te passen (juni 2022). De opvolging per aanbeveling is niet duidelijk.	Nee
Leegstand 	Alle zeven aanbevelingen overgenomen (besluit , mei 2022).	Brief GS over voortgang van wonen, ruimte en retail 2022 met bijlage over uitwerking aanbevelingen (december 2022).	Ja

In Overijssel ontbreekt voor meerdere onderzoeken nog een terugkoppeling. Hiermee geven ze geen opvolging aan besluiten van PS. Met de recente wijziging van de Provinciewet³ worden GS verplicht om jaarlijks aan te geven hoe aan de aanbevelingen uit rekenkamer onderzoeken opvolging is gegeven. Dit vanuit de gedachte dat PS hierdoor hun kader stellende en controlerende rol beter kunnen uitoefenen.

² Wijziging in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie en het uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamers

³ Wijziging in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie en het uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamers.

2.4 Overige activiteiten

Naast onderzoek zijn er nog een aantal andere activiteiten die bijdragen aan een goede invulling van de rekenkamerfunctie en ondersteuning van PS. Dit zijn incidentele activiteiten zoals het symposium in het kader van ons 17-jarige bestaan of terugkerende activiteiten zoals onderwerporientatie, relatiebeheer en de samenwerking met collega rekenkamers.

Symposium in het kader van ons 17-jarige bestaan

Door de coronamaatregelen konden we in 2020 ons 15 jarige bestaan niet vieren. Gelukkig konden we op 1 juni 2022 wel ons 17 jarige bestaan met een symposium vieren. Samen met statenleden, (loco)griffiers, collega-rekenkamers en andere genodigden keken we daarbij achterom om te leren voor de toekomst. Dat deden we met korte presentaties over de thema's volksvertegenwoordiging, (budgettaire) kaders, informatievoorziening en de positie van de provincie in relatie tot regionalisering. De presentaties waren gebaseerd op de bundel '[Achteruit kijken om te leren voor de toekomst](#)'.

Voorafgaand aan de presentaties werd de aanwezigen gevraagd 'kleur' te bekennen. Met een groen en een rood kaartje kon worden aangegeven of men het eens was met stellingen zoals 'fragmentatie tast het provinciebestuur aan' en 'de financiële invloed van PS is de afgelopen 17 jaar afgenomen'. De aanwezige statenleden namen bij de presentaties al een voorschot op de discussie over de invloed die ze hebben op de besteding van middelen en de rol van investeringsvoorstellen daarbij.

Daarna was het woord aan de heer Fraanje, toen nog directeur bij van de Raad voor het Openbaar Bestuur. Hij nam de aanwezigen mee in trends in overheidsland, schetste de

ietwat timide houding van provincies na de kritiek (opgeblazen bestuur, onnodige bestuurslaag) die hen ten deel viel rond 2007/2008 en de manier waarop provincies zich herpakt hebben met focus op de kerntaken. Ook ging hij in op de regionaliseringstrend en constateerde dat de indeling in regio's per departement varieert waardoor er diverse samenwerkingsverbanden ontstaan met bijbehorende legitimiteitsproblematiek. De

heer Fraanje eindigde zijn verhaal met een felicitatie aan zowel de Rekenkamer als aan de statenleden met hún rekenkamer. Voor de statenleden voegde hij daaraan de oproep toe om -voor de kwaliteit van het statenwerk - te zorgen voor goede ondersteuning van de Staten. Die, voor alle duidelijkheid, naast de rekenkamer ook de griffie en fractieondersteuning beslaat.

Aan het afsluitende panelgesprek namen de heer Fraanje, mevrouw Jeurink (Statenlid PvdA Gelderland) en de heren Heidema (CdK Overijssel), Bos (plv. voorzitter PS Gelderland en fractievoorzitter CDA) en Van Dijk (Statenlid SGP en nestor PS Overijssel) deel. In de discussie werd onder meer ingegaan op de gevolgen van fragmentatie voor de bestuurskracht. Daaruit bleek dat fragmentatie vóór de verkiezingen niet zozeer als belemmering voor de bestuurskracht werd ervaren. Fragmentatie als gevolg van afsplitsingen van fracties gedurende de rit vormen een groter probleem. Een ander thema dat aan bod kwam, is hoe voorkomen kan worden dat Statenleden - na een intensief interactief proces met de buitenwereld door GS - het gevoel krijgen dat ze niet anders kunnen dan 'tekenen bij het kruisje'. Uit de discussie kwam naar voren dat het moment dat PS betrokken worden daarbij van groot belang is; niet pas nadat het gesprek met de buitenwacht al volledig gevoerd is. De mogelijkheid om naast inhoudelijke kaders ook kaders voor het proces mee te geven en als PS-lid (als toehoorder) aan te sluiten bij de gesprekken die GS voeren met de buitenwacht, blijkt voor de één een goede manier om de input van de samenleving voldoende in de besluitvorming terug te laten komen. De ander mist door die procesafspraken nu juist de mogelijkheid om de eigen politieke doelen en kleur voldoende te laten horen.

De bundel '[Achteruit kijken om te leren voor de toekomst](#)' is na afloop aan alle Statenleden verstrekt en zal na de verkiezingen in 2023 ook aan nieuwe Statenleden worden uitgereikt. Daarnaast leidt het overzicht van reserves tot een onderzoek naar budgetrecht dat voor 2023 als eerste onderwerp op ons onderzoeksprogramma staat.

Onderwerporiëntatie

Een belangrijk onderdeel van ons werk is de oriëntatie op onderwerpen die voor de toekomst interessant kunnen zijn. De onderwerporiëntatie kent de volgende doelen:

- om een volwaardige gesprekspartner te zijn is het van belang te weten wat er binnen de provincies speelt (kennisopbouw) en
- zicht krijgen op relevante thema's die de politiek-bestuurlijke actualiteit overstijgen, zogenoemde 'blinde vlekken' die mogelijk voor onderzoek in aanmerking komen.

De Rekenkamer bepaalt onafhankelijk welke onderzoeken zij wil uitvoeren. De ideeën voor onderzoeksonderwerpen krijgen we bijvoorbeeld uit:

- het bekijken van provinciale documenten;

- het volgen van het nieuws;
- het volgen van commissie- en Statenvergaderingen en
- het voeren van gesprekken met Statenleden.

We gebruiken de onderwerporiëntatie om tot een goede programmering te komen. Hiervoor zetten we ook de fractiegesprekken in en passen we prioritering/selectie toe omdat er meestal meer onderwerpen geschikt zijn dan we kunnen onderzoeken.

Relatiebeheer

Ook in 2022 was de Rekenkamer Oost-Nederland regelmatig in de provincies te vinden. We hebben fracties bezocht, waren aanwezig bij Staten- en commissievergaderingen en organiseerden startbijeenkomsten. De startbijeenkomsten zijn bedoeld om met Statenleden te spreken over de mogelijke focus en diepgang, zodat de onderzoeken zoveel mogelijk aansluiten bij de vragen die leven. In 2022 waren er startbijeenkomsten voor de onderzoeken naar grondwateronttrekkingen, stimuleren fietsvervoer en revolverende fondsen. In 2022 is over de meeste onderzoeken een presentatie gegeven aan Statenleden. Het onderzoek naar de fondsen is in december 2022 gepubliceerd en is in februari 2023 gepresenteerd aan PS Overijssel en wordt na de verkiezingen gepresenteerd aan PS Gelderland.

Voor een goede invulling van de rekenkamerfunctie is het contact met GS en de ambtelijke organisaties eveneens van belang. Hier investeren wij in door bijvoorbeeld aan GS een toelichting te geven op het vastgestelde onderzoeksprogramma, een jaarlijks gesprek met de Commissarissen van de Koning, periodiek te overleggen met de directeuren en concern-controllers en in het kader van de oriëntatie op onderwerpen ambtelijke gesprekken te voeren.

Bijeenkomsten rekenkamer(commissie)s

Wij hebben regelmatig overleg met andere rekenkamers. Wij nemen actief deel aan de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Dit gebeurt via de Provinciale kring waarin directeuren elkaar spreken en via de kring van onderzoekers van rekenkamers uit alle overheidslagen (Rijk, provincie, gemeente en waterschappen). Tot slot is onze secretaris-directeur bestuurslid van de NVRK waarmee ook de rekenkamers van de provincies zijn vertegenwoordigd in dit bestuur. Een taak die we als provinciale rekenkamers afwisselend op ons nemen.

Naast de NVRK onderhouden we ook contacten met de gemeentelijke rekenkamer(commissie)s in Overijssel en Gelderland. Dit gebeurt zowel op structurele als op meer incidentele basis. Zo nemen we deel aan het Gelderse secretarissenoverleg.

Tot slot zijn de provinciale rekenkamers een initiatief gestart voor onderzoekers waarmee kennis actief wordt gedeeld en we leren van elkaar. Via 'kijkje in elkaars keuken' lezen we elkaars onderzoeken, laten we zien hoe beeldmateriaal ingezet kan worden, hoe de kwaliteitsborging is georganiseerd, etc..

Kennisoverdracht

De rapporten die de Rekenkamer publiceert kunnen ook voor anderen interessant zijn. Derhalve delen we ze actief op social media en informeren we de lokale media standaard.

Na publicatie kijken we voor wie en op welke wijze we de kennis verder kunnen delen. Dit kan bijvoorbeeld via artikelen, deelname aan begeleidingscommissies en presentaties. Een overzicht van onze inzet bij onderzoeken die in of voor 2022 gepubliceerd zijn, staat in tabel 3.

Tabel 3: Kennisoverdracht

Onderzoek	Activiteiten
Wonen (2018)	Leveren van input bij een expertsessie Rekenkamer Rotterdam (februari 2022).
Informatie-veiligheid (2019)	Leveren van input bij een expertmeeting (versterken) rol van de raad bij informatiebeveiliging en privacybescherming voor de Rekenkamer Nijmegen (maart 2022)
Stemgedrag bij moties PS (scriptie, 2021)	Publicatie artikel op Platform Overheid: <i>Stemgedrag oppositie en coalitie in Provinciale Staten. Op zoek naar verklarende factoren</i> (maart 2022).
Algemeen	Verzorgen van een college over beleidsevaluaties aan studenten bestuurskunde van Hogeschool Saxion (oktober 2022).

3 BBV-paragrafen

Het jaarverslag dient volgens het BBV te bestaan uit een aantal paragrafen waarin de verantwoording is vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Voor de Rekenkamer Oost-Nederland zijn alleen de paragrafen weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Rekenkamer Oost-Nederland, zijn minimaal van omvang. De Rekenkamer Oost-Nederland heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich niet voorgedaan.

Het weerstandsvermogen van de Rekenkamer Oost-Nederland bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de bedrijfsreserve.

3.2 Financiering

De Rekenkamer Oost-Nederland wordt gefinancierd door de provincies Overijssel en Gelderland. De Rekenkamer Oost-Nederland heeft besloten de Financiële verordening van de provincie Gelderland te volgen voor zo ver relevant. Voor dit jaarverslag betekent dit dat we de Financiële verordening Gelderland 2022 en Uitvoeringsregeling Financiële verordening Gelderland 2022 hebben toegepast.

De Rekenkamer heeft een rekening courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Beide provincies hebben hun bijdrage rechtstreeks op deze rekening gestort. De salarisbetaling en de daarmee samenhangende reiskostenvergoeding vallen onder de administratie van de provincie Gelderland. Deze lasten zijn per kwartaal gefactureerd aan de Rekenkamer.

3.3 Bedrijfsvoering

Inzet formatie

De Rekenkamer bestaat uit een bestuur en onderzoeksbureau. Het bestuur bestaat uit drie leden die voor een periode van zes jaar worden benoemd met de mogelijkheid tot een eenmalige verlenging (zie tabel 4). Als publieke organisatie zijn we verplicht om voor een goede man-vrouw balans te zorgen. Het minimum streefcijfer is 33% vrouw aan de (sub)top en het einddoel is 50/50 verdeling. De Rekenkamer voldoet met een vrouw in het bestuur en vrouwelijke secretaris-directeur aan dit einddoel.

Tabel 4: Bestuur

	Dhr. M.M.S. Mekel	Dhr. T.J.A. Gies	Mw. S.C. van der Haagen
Benoemd per	1 januari 2014	1 januari 2016	1 juni 2019
Termijn	Tweede	Tweede	Eerste

Het onderzoeksbureau heeft een vaste bezetting van 5,2 fte en een tijdelijke bezetting van 0,9 fte. Zie onderstaande tabel voor de samenstelling.

Tabel 5: Samenstelling onderzoeksbureau

Functie	Aantal	Fte
Onderzoekers	4	3,7
Managementassistent	1	0,4
Secretaris-directeur	1	1,0
Totaal vast	6	5,2
Tijdelijk onderzoeker	1	0,9

De Rekenkamer streeft naar transparantie in haar verantwoording. In tabel 6 laten we zien hoe de beschikbare capaciteit is ingezet. Hieruit blijkt dat we 74% van de beschikbare tijd besteden aan uitvoering van onderzoek, nazorg bij afgeronde onderzoeken (bijvoorbeeld verzorgen presentaties, schrijven van artikelen en evaluaties) en het voorbereiden van (mogelijke) onderzoeksonderwerpen. Dit is vergelijkbaar met collega rekenkamers.

Tabel 6: Inzet beschikbare capaciteit 2022*

Inzet voor:	Uren	% t.o.v. totaal
Leegstand winkels en kantoren	200	2%
Voorkantsturing	771	9%
DoeMee-onderzoeken: Wob en ondersteuning volksvertegenwoordigers	274	1%
Follow-up grondwaterbescherming	78	1%
Grondwateronttrekkingen	1.567	18%
Effectiviteit revolverende fondsen	1.857	21%
Stimuleren fietsvervoer	1134	13%
Nazorg onderzoek van voor 2022	27	0%
Start onderzoeken van programma 2023	106	1%
Monitoring en onderwerporiëntatie	319	4%
Onderzoek gerelateerde activiteiten	111	1%
(Onderzoek) voor symposium 17-jarig bestaan	333	4%
Totaal besteed aan onderzoek	6.619	74%

* Inclusief uren managementassistent en secretaris-directeur.

De verschillen tussen de onderzoeken worden verklaard door de omvang van het onderzoek, inhuur en de inzet in voorgaand of volgend jaar.

23

Jaarstukken 2022

Ziekteverzuim en arbeidsomstandigheden

De Rekenkamer kent over het algemeen een laag ziekteverzuim. In 2022 ligt het verzuimpercentage op 1,4%. Dit is ruim binnen de norm van 3,5% die de provincie Gelderland hanteert.

De bedrijfscultuur binnen de Rekenkamer is informeel en laagdrempelig. Initiatief wordt gewaardeerd evenals innovatieve ideeën. Met medewerkers worden gedurende het jaar gesprekken gevoerd. Er zijn enkele (digitale) symposia bezocht. Investeren in de kwaliteit van medewerkers is een cruciale factor voor het functioneren van een kennisproducerende organisatie als de Rekenkamer.

Privacy en beveiligingsbeleid

In 2019 is onderzocht of we de AVG naleven. Er is gekeken of we ons kunnen verantwoorden over de naleving van de AVG en hoe we ons in de praktijk aan de privacykaders houden. De conclusie op beide punten is positief en de aanbeveling is dan ook de huidige werkwijze voort te zetten. In 2022 hebben we deze werkwijze voortgezet. Dit betekent dat er conform het privacybeleid wordt gewerkt.

In 2022 was het de bedoeling om onze informatiebeveiliging opnieuw te laten testen, dit is er door een capaciteitstekort niet van gekomen. Dit wordt begin 2023 alsnog opgepakt. In 2022 is het beveiligingsbeleid opnieuw besproken met de medewerkers.

In 2022 hebben we voor de door ons opgeslagen gegevens geen verzoeken tot correctie of inzage ontvangen en zijn er geen datalekken geweest.

4 Jaarrekening

Dit hoofdstuk bevat de staat van de baten en lasten, de bezoldiging topfunctionarissen (WNT), de balans en een voorstel voor resultaatbestemming.

4.1 Baten en lasten

Tabel 7: Staat van de baten en lasten

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Bijdrage provincie Gelderland	387.050	392.900	392.900
Bijdrage provincie Overijssel	387.050	392.900	392.900
Bijdrage btw compensatiefonds	134.910	134.000	161.245
Totaal baten	909.010	919.800	947.045
Bestuur	45.520	50.500	47.613
Personeel (vast en flexibel)	591.442	609.200	578.672
- waarvan overhead*	75.680	77.500	73.075
Inhuur externe deskundigheid	47.553	50.200	76.010
Huisvesting / servicekosten	37.790	44.000	40.800
Informatievoorziening	7.478	21.000	12.366
Kantoor	2.200	7.200	4.064
Overig	1.954	3.700	4.701
Betaalde btw	134.910	134.000	161.245
Totaal lasten	868.847	919.800	925.473
Onverdeeld resultaat			21.573
Toevoeging aan reserve	40.163		
Totaal	909.010	919.800	947.045

* Overhead gebaseerd op indirecte uren secretaris-directeur en managementassistente.

Toelichting op de baten

De Rekenkamer Oost-Nederland wordt gefinancierd door de provincies Overijssel en Gelderland. In de Gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Oost-Nederland is afgesproken dat beide provincies in gelijke delen bijdragen. Voor 2022 was dat € 392.900,- per provincie.

De Rekenkamer betaalt btw over de door haar ingekochte leveringen en diensten maar maakt geen directe aanspraak op het *btw-compensatiefonds*. Op grond van de zogeheten transparantiemethode kan deze btw via de provincies geclaimd worden bij het btw-compensatiefonds. De provincies nemen dan btw-plicht over van de Rekenkamer en krijgen deze gecompenseerd via het btw-compensatiefonds. PS Overijssel, PS Gelderland en de Belastingdienst hebben vooraf goedkeuring verleend aan deze werkwijze. Voor de beide provincies verloopt de btw verrekening daarmee budgetneutraal en de Rekenkamer heeft 100% beschikking over de provinciale bijdrage. In 2022 is in totaal € 161.245,- via de provincies geclaimd bij het btw-compensatiefonds. Dit bedrag valt hoger uit dan begroot.

Toelichting op de lasten

In tabel 7 worden de lasten (realisatie) afgezet tegen de begroting 2022. De cijfers worden hieronder van een toelichting voorzien wanneer:

- i er sprake is van een afwijking van 10% meer of minder ten opzichte van de begroting (verschillen van minder dan € 2.000,- worden niet toegelicht);
- ii of wanneer de afwijking meer is dan € 50.000,-.

Alle gerealiseerde bedragen zijn exclusief btw. De btw is apart gespecificeerd.

In 2022 hadden we tijdelijk een capaciteitstekort. Dit is deels opgevangen met de inhuur van een externe en is terug te zien in de onderbesteding bij personeel en overbesteding bij externe inhuur. Inmiddels zijn we weer op volle sterkte.

De lasten voor informatievoorziening zijn lager omdat het onderhoud van de computerapparatuur minder heeft gekost, contracten zijn aangepast en door capaciteitstekort. Dit laatste is een verklaring omdat we werken met cloud en software abonnementen per persoon.

De lasten voor kantoor zijn minder als gevolg van het vele thuiswerken. Begin van het jaar was dit het gevolg van de coronamaatregelen en daarna is het personeel een deel van de tijd thuis blijven werken. Hierdoor zijn we ook aan de slag gegaan met de huisvesting: de huurovereenkomst van de huidige locatie opgezegd

Onverdeeld resultaat

Het resultaat van de winst- en verliesrekening bedraagt € 21.573,-. Dit kan worden toegevoegd aan de reserves. In de financiële verordening van de provincie Gelderland is geen norm opgenomen over de hoogte van bedrijfsreserves. De Rekenkamer heeft zelf een norm gesteld: 8% van de begroting van het lopende jaar is de gewenste

bedrijfsreserve. Dit geeft voldoende financiële weerbaarheid voor normale risico's⁴. Met een toevoeging van afgerond € 2.530,- aan de bedrijfsreserve hebben we de 8% bedrijfsreserve staan. Het restant van € 19.043 wordt gereserveerd om de verhuizing naar en inrichting van een andere locatie en de waarborgsom uit te bekostigen.

4.2 Wet normering topinkomens

In het kader van de Wet normering topinkomens (WNT) dienen de beloningen van topfunctionarissen binnen de Rekenkamer Oost-Nederland toegelicht te worden. De bezoldigingen van de topfunctionarissen liggen beneden de geldende norm voor de publieke sector.

Tabel 8: Overzicht beloning topfunctionarissen 2022

	M.M.S. Mekel voorzitter	S.W. Mathijssen Secretaris-directeur
Bruto beloning inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering (a)	€ 17.155	€ 101.672
Werkgeverslasten exclusief loonheffing	€ 1.372	€ 4.776
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding (b)	-	€ 330
Werkgeversdeel voorziening t.b.v. beloning betaalbaar op termijn	-	€ 21.617
Aanvang benoeming / dienstverband	1 januari 2014	15 oktober 2014
Omvang dienstverband	n.v.t.	1,0 fte

a. Bruto beloning op basis van fiscale jaaropgave

b. Hoogte reisvergoedingen blijven beneden vrijstellingsbedrag

Naast de in tabel 8 vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn evenmin ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald.

⁴ Dit percentage is niet voldoende om extreme risico's zoals langdurig ziekteverzuim van een senior onderzoeker of directeur op te vangen.

4.3 Balans

Tabel 9: Balans per 31 december

Activa	2021	2022	Passiva	2021	2022
Vaste activa			Eigen vermogen		
Materiele vaste activa	-	-	Bedrijfsreserve	69.102	73.602
Inventaris	6.984	5.587	Bestemmingsreserve	60.163	95.827
			Onverdeeld resultaat	40.163	21.573
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Debiteuren	6.554		Crediteuren	13.593	9.533
Overlopende activa	10.231	18.548	Overlopende passiva	213.868	188.970
Liquide middelen	373.120	365.370			
Totaal	396.889	389.505	Totaal	396.889	389.505

Vaste activa

De inventaris bestaat uit laptops.

Vlottende activa

De overlopende activa betreffen de vooruitbetaalde bedragen waarvan de vooruitbetaalde huur het meest substantieel is.

Liquide middelen

Dit is het banksaldo van de ING en BNG.

Eigen vermogen

De bedrijfsreserve voldoet aan de vastgestelde norm. De bestemmingsreserve betreft een reserve die is opgebouwd voor de vervanging van een personeelslid dat verlof spaart voor een sabbatical. Het onverdeeld resultaat is gelijk aan het resultaat van de staat van baten en lasten.

Vlottend passiva

Bij crediteuren gaat het om facturen die nog voldaan moeten worden.

De overlopende passiva bestaat voornamelijk uit nog te betalen personeelskosten van het vierde kwartaal. Dit kwartaalbedrag is hoger dan gebruikelijk vanwege de uitkering van opgespaarde individuele keuzebudgetten (IKB) en de uitbetaling van de CAO afspraken⁵.

⁵ De structurele CAO loonsverhoging en incidentele uitkering zijn in december in één keer voldaan.

4.4 Resultaat bestemming

Het rekeningresultaat 2022 voor resultaatbestemming bedraagt € 21.573,-. Het bestuur van de Rekenkamer besluit € 2.530,- hiervan toe te voegen aan de bedrijfsreserve zodat deze weer op 8% komt te staan. Het restant van € 19.043,- wordt gereserveerd voor de kosten die gemoeid zijn met de verandering van huisvesting in 2023.

5 Grondslagen voor waardering resultaat bepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft en de achterliggende financiële verordening van de provincie Gelderland. In dit hoofdstuk staan de gehanteerde grondslagen van waardering van resultaatbepaling.

Grondslagen

In de jaarrekening is onderscheid gemaakt tussen algemene en specifieke grondslagen van waardering en resultaatbepaling. De specifieke grondslagen betreffen enerzijds grondslagen zoals opgenomen in de Financiële verordening Gelderland 2021 (vastgesteld door Provinciale Staten) en de Uitvoeringsregeling Financiële Verordening Gelderland 2021. De uitvoeringsregeling is een nadere uitwerking van de financiële verordening door Gedeputeerde Staten. Anderzijds betreft het grondslagen die niet als zodanig zijn vastgelegd, maar de afgelopen jaren volgens de bestendige gedragslijn zijn gehanteerd.

Algemene uitgangspunten

De begrotingscijfers bestaan uit de primaire begroting en alle door het bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland goedgekeurde begrotingswijzigingen over het verslagjaar.

Het stelsel van baten en lasten is van toepassing. Baten en lasten worden tot het brutobedrag verantwoord. Onder baten en lasten vallen ook de over het eigen vermogen berekende bespaarde rente.

De jaarrekening geeft, volgens normen die voor de provincie en daardoor voor de Rekenkamer Oost-Nederland als aanvaardbaar worden beschouwd, een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten.

De jaarrekening en de toelichtingen geven getrouw, duidelijk en stelselmatig de baten en lasten van het begrotingsjaar, evenals het saldo ervan weer. De jaarrekening geeft

tevens een getrouw, duidelijk en stelselmatig inzicht in de financiële positie aan het einde van het begrotingsjaar.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

Activa

Vaste activa

Alle vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Materiële vaste activa met economisch nut

Alle investeringen met een economisch nut - dit zijn verhandelbare dan wel middelen genererende investeringen - worden geactiveerd, tenzij sprake is van een ideaalcomplex.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Specifieke grondslagen

Investerings, waardering activa en afschrijving.

Financiële verordening en uitvoeringsregeling Gelderland 2022

De provincie Gelderland hanteert de volgende afschrijvingstermijnen voor investeringen met een economisch nut:

- veiligheidsvoorzieningen in bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties en kantoormeubilair: 10 jaar;
- automatiseringsapparatuur en -programmatuur: 5 jaar;

De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Daarnaast worden de afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Hierbij wordt rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Op nieuwe activa wordt afgeschreven vanaf het jaar volgend op het jaar van de aanschaf (T+1)

De materiële vaste activa met economisch nut met een verkrijgingsprijs lager dan € 50.000, - worden volgens de verordening van de provincie niet geactiveerd. Aangezien de Rekenkamer Oost-Nederland qua omvang een stuk kleiner is, hanteren we hier een bedrag lager dan € 450,- (exclusief Btw). Hiermee sluiten we aan bij de richtlijnen van de Belastingdienst en volgen we de richtlijnen die gelden voor de stichtingen van de fracties van Gelderland.

6 Verklaring accountant

Bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland
t.a.v. mevrouw drs. S.W. Mathijssen RO
Achter de Muren Zandpoort 6
7411 GE DEVENTER

Apeldoorn, 9 maart 2023

Ref.: 23.018

Geachte bestuurders,

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de verantwoording

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Rekenkamer Oost-Nederland gevestigd te Deventer, bestaande uit de balans per 31 december 2022 en de staat van baten en lasten over 2022 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de organisatie is verantwoordelijk voor het opmaken van de verantwoording die het vermogen en het saldo van de baten en lasten getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met geldende regelgeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Tenslotte is het eveneens de verantwoordelijkheid van het bestuur dat de jaarrekening in overeenstemming is met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de verantwoording op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de verantwoording en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de organisatie gemaakte inschattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Verder worden tijdens de controle de werkzaamheden uitgevoerd, conform het Controleprotocol WNT 2022.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

34

Jaarstukken 2022

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de verantwoording een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Rekenkamer Oost-Nederland per 31 december 2022 en van het saldo van de baten en lasten over 2022 in overeenstemming met de in de verantwoording weergegeven grondslagen. Tevens kan worden verklaard dat de jaarrekening 2022 in overeenstemming is met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

Apeldoorn, 9 maart 2023

Van Buuren Accountants – Adviseurs B.V.

VAN BUUREN ACCOUNTANTS ADVISEURS BV

Oosteinde 19 0341 416 868 info@buurenaa.nl
3842 DR Harderwijk www.buurenaa.nl